

**STRATEGIJA
ZA MLADE
OBČINE
ROGATEC**

(MANDATNO OBDOBJE 2022-2026)

VSEBINA

UVOD	3
PROCES PRIPRAVE PRVE STRATEGIJE ZA MLADE OBČINE ROGATEC	3
ZAKONODAJA	4
OSNOVNI POJMI	5
STATISTIKA	6
STRATEGIJA ZA MLADE OBČINE ROGATEC	8
OBSTOJEČI UKREPI ZA MLADE V OBČINI ROGATEC	8
STRATEGIJA ZA MLADE: PODROČJA, KI SE JIM V POVEZAVI Z MLADIMI ŽELI NAMENITI VEČ POZORNOSTI	9
STRATEGIJA ZA MLADE: CILJI PO PODROČJIH ZA MANDATNO OBDOBJE IN DOLGOROČNA VIZIJA	10
SPROVEDBA STRATEGIJE ZA MLADE	11
VIRI IN LITERATURA	12

UVOD

V lokalnem okolju je zaznati željo po bolj strukturiranem delovanju na področju mladih, zato se je pristopilo k pripravi lokalne strategije za mlade.

Strategija za mlade je dokument, ki na podlagi trenutno zaznanih potreb mladih opredeljuje nekatere ključne cilje in ukrepe v smeri odgovarjanja na zaznane potrebe, vsebinsko in finančno.

Trenutna strategija je pripravljena s strani Občine Rogatec in občasnega delovnega telesa Občinskega sveta - Odbora za mlade. S konkretnimi cilji in ukrepi se nanaša na aktualni mandat (2022-2026), znotraj katerega bi Odbor za mlade na letni ravni sprejemal akcijski načrt.

Strategija ponuja vizijo za daljše časovno obdobje, saj je za doseganje nekaterih vidnih rezultatov potrebno daljše obdobje. Namen je torej postaviti tirnice za konsistentno vplivanje na kakovost življenja mladih v daljšem obdobju. S tega vidika se lahko trenutna strategija sproti dopolnjuje in prilagaja. Ob koncu mandatnega obdobja (2026) pa se bi strategijo osvežilo na osnovi splošne vizije glede področja mladih in takratnih aktualnih izzivov ter zopet vezalo na novo mandatno obdobje, z akcijskimi načrti na letnih ravneh.

S poudarkom na načrtnem urejanju področja mladih se želi prispevati k ustvarjanju dolgoročno prijaznega okolja za življenje in razvoj mladih, njihovo osamosvajanje in aktivno vključevanje v družbeno življenje. Nadalje pa na ostajanje mladih in mladih družin v domačem kraju.

PROCES PRIPRAVE PRVE STRATEGIJE ZA MLADE OBČINE ROGATEC

Odbor za mlade je bil kot občasno delovno telo Občinskega sveta Občine Rogatec prvič sestavljen v mandatnem obdobju 2018-2022, v istem mandatnem obdobju se je pričelo z aktivnejšo obravnavo vprašanj na temo mladih in mladinske politike, k temu pa se progresivno pristopa s ponovnim delovanjem Odbora za mlade v mandatnem obdobju 2022-2026.

Glede na zaznane potrebe, Odbor za mlade v sodelovanju z Občino Rogatec pripravlja strategijo za mlade.

Pomembni deležniki v procesu priprave strategije so tudi Mladinsko društvo Rogatec, ki aktivno opozarja na pomen ukvarjanja z mladimi v kraju. Tudi s strani širše javnosti je zaznati potrebo po formalizaciji obravnave tematike.

Pri procesu priprave strategije je v pomoč tudi Mladinski svet Slovenije, ki preko aktivnosti projekta Europe Goes Local izvaja aktivnosti nadziranja in svetovanja.

ZAKONODAJA

V slovenski zakonodaji mladinski sektor posebej urejata dva zakona: Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 42/2010) in Zakon o mladinskih svetih (Ur. l. RS, št. 70/2000, 42/2010). Oba zakona med drugim predvidevata tudi pristojnosti lokalnih skupnosti v mladinskem sektorju.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju opredeljuje mladinski sektor in določa javni interes v mladinskem sektorju ter način uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju. Definira, da se področja mladinskega sektorja se nanašajo na:

- avtonomijo mladih,
- neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
- dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih,
- skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi,
- prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
- mobilnost mladih in mednarodno povezovanje,
- zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih,
- dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in
- sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi.

Našteta področja mladinskega sektorja so hkrati okvir za strategijo.

Na osnovi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju je pripravljen temeljni programski dokument Nacionalni program za mladino. Resolucija o Nacionalnem programu za mladino je bila sprejeta za obdobje 2013-2022, trenutno pa potekajo priprave za naslednjo resolucijo, ki pa se bo nanašala na obdobje 2023-2032. Resolucija Nacionalnega programa zajema izvedbene načrte (sprejme jih Vlada RS), ki splošne cilje in usmeritve te resolucije po področjih zasledujejo s specifičnimi ukrepi. Ključni elementi resolucije so sprejeti splošni cilji po posameznih področjih. Za vsak cilj je določeno merilo uspešnosti in pričakovani razvojni učinek, ki naj bi ga doseganje cilja imelo.

Zakon o mladinskih svetih ureja položaj, delovanje, dejavnost ter financiranje Mladinskega sveta Slovenije in mladinskih svetov lokalnih skupnosti.

V Občini Rogatec nimamo mladinskega sveta lokalne skupnosti, se je pa s strani Mladinskega sveta Slovenije izvajalo svetovanje in moderiranje priprave strategije.

OSNOVNI POJMI

Pomen osnovnih relevantnih pojmov, določenih z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju:

- »mladi« v občini so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15. do dopolnjenega 29. leta;
- »mladinski sektor« so področja, kjer poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinsko delo;
- »mladinsko delo« je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve;
- »mladinska politika« je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami;
- »organizacija v mladinskem sektorju« je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju, in je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet;
- »mladinska organizacija« je avtonomno demokratično prostovoljno samostojno združenje mladih, ki ima najmanj 90% članstva v starosti do 29 let in najmanj 70% članov vodstva v starosti od 15 do 29 let, ima sedež v občini in s svojim delovanjem na območju občine omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju;
- »organizacija za mlade« je pravna oseba, ki izvaja programe za mlade, vendar ni mladinska organizacija, in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga;
- »strukturirani dialog« je odprt, pregleden, dolgoročen, nenehen in sistematičen dialog med mladimi in nosilci oblasti na državni in lokalni ravni v mladinskem sektorju;
- »mladinska infrastruktura« je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), namenjen predvsem mladim, za izvajanje mladinskega dela;
- »mladinski program« je skupek dejavnosti, ki ga izvaja mladinska organizacija, in poteka med vrstniki nepretrgoma skozi večji del leta ter vključuje večje število izvajalcev in aktivnih udeležencev;
- »program za mlade« je program ukrepov v mladinskem sektorju, ki ga izvajajo organizacije za mlade, z namenom zagotavljanja boljših pogojev za življenje, delovanje in organiziranost mladih, ter poteka nepretrgano skozi večji del leta in vključuje večje število aktivnih udeležencev;

- »participacija mladih« je aktivno sodelovanje mladih pri sprejemanju odločitev o katerikoli zadevi (tudi širše v političnem prostoru), ki vplivajo na oblikovanje družbe;
- »mladinski projekt« je posamična aktivnost izvajalca v občini, ki ima datumsko opredeljen začetek in konec, kot je na primer prireditve ali druga enkratna akcija.

STATISTIKA

Za podatke o mladih v občini Rogatec smo upoštevali vse mlade, ki so ali bodo tekom 2023 dopolnili 15 let in vse mlade, ki so ali bodo tekom 2023 dopolnili 29 let (čas pridobivanja podatkov – junij 2023).

Skupno je torej mladih (dopolnjenih od 15 do 29 let tekom 2023), upoštevajoč stalno bivališče v občini Rogatec, 451. Če pa upoštevamo še začasna bivališča, je pa v kraju še 95 mladih; vseh skupaj torej 546.

Vseh prebivalcev v kraju pa je 3.027.

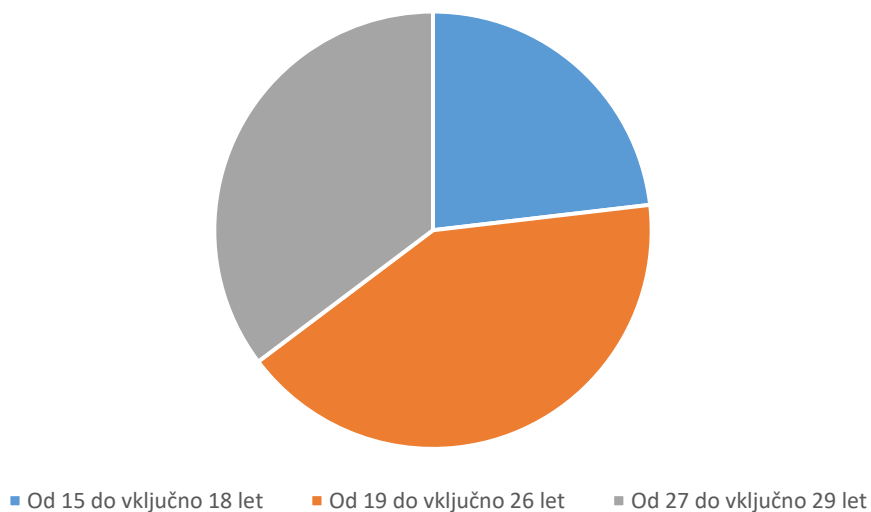

Od skupno 546 mladih, jih je starih od 15 do vključno 18 let (dopolnjenih tekom 2023) je v kraju skupno 128; od tega s stalni bivališčem 118 in z začasnim 10.

Starih od 19 do vključno 26 let, kar je zadnji prag za študentska leta, je skupno 230; od tega 191 s stalnim bivališčem in 39 z začasnim.

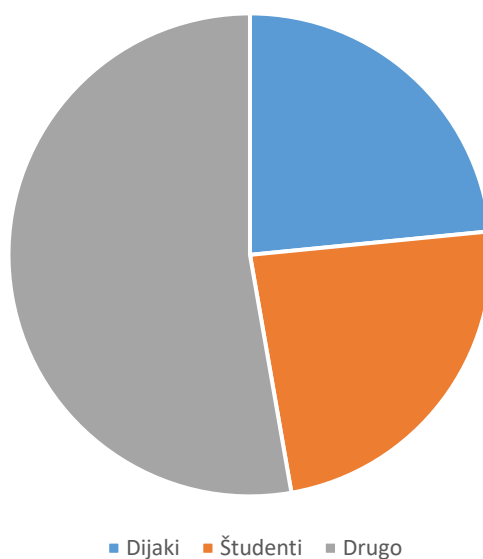
Starih od 27 do vključno 29 let pa je skupno 195, od tega 149 s stalnim bivališčem in 46 z začasnim.

Mladi po starostnih skupinah (upoštevani vsi, torej 546 mladih)

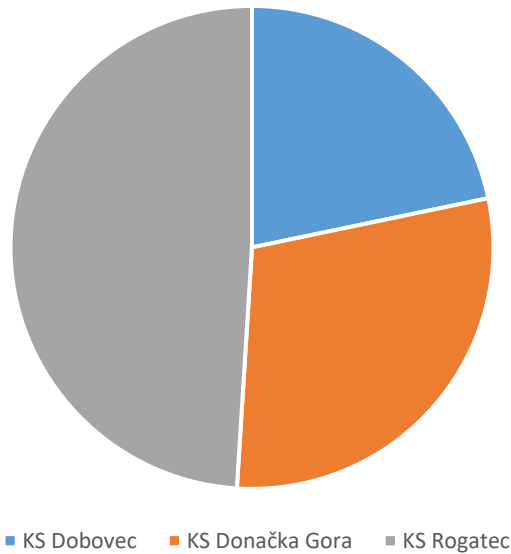
Glede na status, imamo v občini 128 dijakov in pa 130 študentov.

Mladi po statusu (upoštevani vsi, torej 546 mladih)

Glede delitve po naših treh krajevnih skupnostih, je bilo tekom priprave strategije v KS Dobovec 98 mladih, v KS Donačka Gora 132 mladih in pa v KS Rogatec 225 mladih (upoštevani so mladi s stalnim prebivališčem v občini, v skupnem seštevku 451).

Mladi po KS (upoštevana stalna prebivališča)

STRATEGIJA ZA MLADE OBČINE ROGATEC

OBSTOJEČI UKREPI ZA MLADE V OBČINI ROGATEC

- možnost študentskega dela za mlade občane v času poletnih počitnic,
- možnost enkratne denarne pomoči za Erasmus izmenjave študentov,
- možnost štipendij za izobraževanje v obrtniških poklicih, in sicer v okviru projekta Štipendijska shema Savinjske regije,
- možnost podajanja predlogov za manjše projekte v občini Rogatec preko spletnega obrazca na spletni strani Občine Rogatec,
- v proračunu Občine Rogatec za leto 2023 rezervirana sredstva za organizacijo prireditve v sklopu občinskega praznika, s poudarkom na mladih,
- možnost sodelovanja pri različnih mladinskih projektih, delavnicah, prireditvah,
- možnost enkratne denarne pomoči ob pričetku samostojnega podjetništva,
- možnost enkratne denarne pomoči za novorojence (mlade družine),
- možnost enkratne denarne pomoči za prvošolce (mlade družine),
- možnost znižanja plačila vrtca na osnovi stanovanjskega kredita (za en dohodkovni razred nižje od realnega dohodkovnega razreda starša),
- možnost znižanja plačila vrtca ob poletnem izpisu otroka in ob bolniški odsotnosti otroka,
- možnost subvencioniranja komunalnega priključka ob gradnji enostanovanjske stavbe,
- možnost uporabe javnih prostorov in površin (dvorane in drugi prostori, športna infrastruktura) za različne namene brez najema,
- prednost pri dodelitvi neprofitnega stanovanja, ki se izvede na osnovi javnega razpisa občine; prednost imajo mlade družine (starost staršev do 35 let), mladi (starost do 30 let), družine z

večjim številom mladoletnih otrok, invalidi in družine z invalidnim članom, občani z daljšo delovno dobo, žrtve nasilja v družini.

STRATEGIJA ZA MLADE: PODROČJA, KI SE JIM V POVEZAVI Z MLADIMI ŽELI NAMENITI VEČ POZORNOSTI

Na podlagi delavnice »Kaj si želimo mladi v občini Rogatec« (februar 2023), ankete »Rogatec in mladi« (junij 2021), mnenja Odbora za mlade (mandatno obdobje 2022-2026) in na druge načine pridobljenih informacij o potrebah mladih, se želi dolgoročno več poudarka dati za sledeča splošna področja:

- **šport, prosti čas in dogodki** (glasbeni, zabavni, turistični, kulturni – poudarek na druženju); na delavnici in v odgovorih ankete je bilo močno izraženo, da si mladi želijo več športnega dogajanja, druženja preko športa, več glasbenih dogodkov, koncerte namenjene mladim in splošno več prireditev, ki bi pritegnile mlade,
- **stanovanjska politika**; nakazuje se potreba po novogradnji recimo stanovanjskega bloka, prav tako se simpatizira poteze nekaterih občin, ki so v sklopu javno-privatnega partnerstva izgradile recimo vrstne hiške, oziroma nova naselja, kjer ponujajo mladim reševanje stanovanjskega vprašanja po načelo »najem s kasnejšim odkupom« (začetno vplačilo dela zneska vrednosti nepremičnine (are) in nato mesečno plačevanje najemnin, ki ob neprekinjenem določenem večletnem plačevanju prinese najemnejalcu lastništvo nepremičnine),
- **delovna mesta za mlade**; za uspešno zadrževanje mladih v domačem kraju jim je potrebno nuditi vir zaslužka, oziroma, zaposlitve, zato se želi apelirati na razvoj podjetništva, na privabljanje investitorjev za podjetniške projekte in podobno, kot ruralni kraj pa imamo tudi precej potenciala v kmetijstvu, kjer bi ponovno bilo potrebno mlade spodbujati za daljni razvoj,
- **vključevanje mladih v družbeno življenje**; želi se vzpodbuditi mlade za vključevanje v politično odločanje v kraju, sodelovanje pri različnih prireditvah in dogodkih, splošno podajanje predlogov in aktivacijo v realizaciji istih,
- **informiranost mladih**; najti način, kako obveščati mlade in kako z njimi komunicirati, po katerih kanalih, katerim temam dati prednost, kako se jim skozi komunikacijo približati,
- **duševno zdravje mladih**; nameniti več pozornosti s preventivnimi pristopi za ohranjanje duševnega zdravja mladih;
- **mobilnost**; mladi so izpostavili nekatere izzive, s katerimi se srečujejo recimo na poti v srednje šole (potrebno priti z osebnim prevozom do železniške postaje, od koder pelje vlak recimo v Celje na srednje šole, slabše povezave javnih prevozov do srednjih šol na Ptuj in Mariboru itd.), mobilnost v smislu trajnosti (vzpostavitev sistema izposoje koles/električnih koles, povezave kolesarskih poti, umikanje prometa iz trga itd.),

- **Mladinsko društvo Rogatec** izraža željo po urejanju posebnega prostora, namenjenega za dogodka društva, druženje in splošno delovanje društva in pa potrebo po zaposlitvi mladinskega delavca ter rednem financiranju s strani občine.

STRATEGIJA ZA MLADE: CILJI PO PODROČJIH ZA MANDATNO OBDOBJE IN DOLGOROČNA VIZIJA

- Šport, prosti čas in dogodki:
 - vsako leto mandata s strani odbora in občine soorganizirati ali pa vsaj podpreti vsaj 1 športen dogodek s poudarkom na mladih in vsaj 1 glasbeni dogodek s poudarkom na mladih (potrebna vsakoletna prizadevanja za rezervacijo sredstev iz občinskega proračuna v ta namen),
 - vsako leto mandata vzpodbujati društva k organizaciji različnih dogodkov, atraktivnih za mlade in mlade družine, ponuditi podporo v različnih možnih oblikah (uporaba prostorov, oglaševanje, ...),
 - splošno prisluhniti mladim, česa si želijo in poskusiti odgovoriti tem željam.
- Stanovanjska politika:
 - v času mandatnega obdobja apelirati na privabljanje investorjev za novogradnjo v kraju, posvet z drugimi odbori na to tematiko,
 - dolgoročno strmeti k izgradnji nepremičnin z možnostjo »najema s kasnejšim odkupom«.
- Delovna mesta za mlade:
 - v času mandatnega obdobja nadaljevati prizadevanja za možnost vsakoletnega počitniškega dela mladih Rogatčanov (v ta namen je potrebno vsakoletno apelirati na rezerviranje sredstev iz občinskega proračuna za realizacijo),
 - apelirati za ohranjanje možnosti štipendij za obrtniške poklice, strmeti k razširjanju možnosti štipendiranja in navezave na domača podjetja,
 - apelirati za ohranjanje možnosti enkratne denarne pomoči za pričetek samostojnega podjetništva in vsakoletno objavljati informacije o tej možnosti, strmeti k razširjanju motivacijskih vzvodov za pričetek in razvoj samostojnega podjetništva,
 - dolgoročno strmeti k privabljanju investicij in razvoja, ki bi prinesel nova delovna mesta.
- Vključevanje mladih v družbeno življenje:
 - v času mandatnega obdobja vabljanje mladih na udejstvovanje v političnem dogajanju, na raznih dogodkih in prireditvah, prizadevanja za aktivno vključevanje mladih (v okviru prostovoljstva, projektnih sodelovanj ipd.),
 - v času mandatnega obdobja pozivanje mladih za podajanje predlogov preko spletnega obrazca na spletni strani Občine Rogatec (potrebna vsakoletna prizadevanja za rezervacijo sredstev iz občinskega proračuna za namen realizacije predlogov),

- dolgoročna prizadevanja, da bi tudi v naslednjem mandatnem obdobju v Občinskem svetu bili aktivno vključeni mladi predstavniki,
 - dolgoročna prizadevanja, da bi Odbor za mlade postal redno delovno telo Občinskega sveta Občine Rogatec in tako še resneje zastopal interese mladih v občini in bdel nad strategijo mladih, njenim osveževanjem in preverjanjem doseganja ciljev v določenih obdobjih,
 - uvesti druženja mladih z županom (recimo enkrat na dve leti).
- Informiranost mladih:
 - v času mandatnega obdobja mladim približati zavihek »Mladi« na spletni strani Občine Rogatec,
 - urediti zavihek »Mladi« in ga posodobljati z relevantnimi vsebinami,
 - iskati nove načine in kanale, kako povečati informiranost mladih.
 - Duševno zdravje mladih:
 - v času mandatnega obdobja prizadevanja, da se dogodke, ki bodo organizirani s poudarkom na mladih, naveže na področje duševnega zdravja,
 - prizadevanja za poudarek na pomembnosti duševnega zdravja in preventivnih pristopih za ohranjanje istega.
 - Mobilnost:
 - v času mandatnega obdobja, vzporedno, ko poteka izgradnja novih kolesarskih poti in priključevanje na obstoječe kolesarske poti sosednjih krajev, prizadevanja za urejanje sistema izposoje koles/električnih koles,
 - poskušati iskati odgovore na sprotno zaznane potrebe v zvezi z mobilnostjo mladih.
 - Mladinsko društvo Rogatec:
 - v času mandatnega obdobja najti rešitev za zagotavljanje prostora Mladinskemu društvu Rogatec, vzpostaviti mladinsko infrastrukturo,
 - dolgoročno idejno zastaviti delovanje prostorov in programov za mlade.

SPROVEDBA STRATEGIJE ZA MLADE

Strategijo za mlade občine Rogatec predlaga Odbor za mlade Občinskemu svetu Občine Rogatec, za trenutno mandatno obdobje (2022-2026) in z vizijami za prihodnost.

Za uresničevanje strategije sta odgovorna Odbor za mlade in Občina Rogatec.

Odbor za mlade v času priprave proračuna za naslednje leto lahko zaprosi za določena sredstva za naslednje leto in poda Občini Rogatec utemeljene predloge za porabo zaprošenih sredstev.

Odbor za mlade si bo prizadeval pripraviti in sprejeti vsakoletni akcijski plan znotraj zastavljene strategije za mlade. Odbor za mlade lahko dopolnjuje, širi in spreminja strategijo.

Ob koncu leta Odbor za mlade poroča Občinskemu svetu Občine Rogatec o realizaciji letnega akcijskega plana in doseganja ciljev strategije.

Ob izteku strategije, ki je vezana na trenutno mandatno obdobje 2022-2026, Odbor za mlade pripravi nadgrajeno strategijo za naslednje mandatno obdobje in nadaljuje z letnimi akcijskimi plani ter poročanjem ob koncu leta.

VIRI IN LITERATURA

- Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10),
- Zakon o mladinskih svetih (Uradni list RS, št. 70/00 in 42/10),
- Strategija za mlade v občini Radovljica 2022-2027,
- Strategija za mlade v občini Rogaška Slatina 2022-2027,
- delavnice in svetovanja v sklopu projekta Europe Goes Local,
- posveti Odbora za mlade in skupno razvijanje idej, definiranje pogledov in želj,
- viri Občine Rogatec in Zavoda za kulturo, turizem in razvoj Rogatec (poročila dosedanjega dela z mladimi in za mlade, anketa iz 2021, proračun Občine Rogatec).